

Van een oudere Braziliaanse, het feminisme en de natuur

wereldvrouwen

Maria Henriquetta Homrich.

Wie dacht dat het milieu-activisme voorbehouden is aan louter jonge mensen, heeft geen rekening gehouden met Maria Henriquetta Homrich. Deze Braziliaanse dame-op-leeftijd noemt zichzelf dan wel geen activist, maar doet wel heel goed alsof. Ze zegt zelf dat er 'simpelweg wat gedaan moet worden om de natuur te beschermen. Niet voor mijzelf, want ik ben al oud. Maar wel voor mijn kinderen en hun kinderen.'

Interview: Janneke Bruil

Maria Henriquetta heeft een lang en rijk leven achter de rug. Een van de functies die ze bekleedde was het Hoofd van de Faculteit van Natuurlijke Geschiedenis aan de prestigieuze Universiteit van Rio Grande do Sul, de zuidelijkste staat van Brazilië. Ze was een van de eerste Braziliaanse vrouwen die op zo'n post belandden. Toen ze later pensioneerde, besloot ze voorzitter te worden van Núcleo Amigos da Terra, ofwel NAT, een milieugroep in de stad Porto Alegre. Een vriendin, die scheikundige was, haalde haar daartoe over. 'Dat ik botaniste ben, zou wel eens van pas kunnen komen, dacht mijn vriendin', lacht Maria. 'Het leuke aan NAT is, dat het begon als een feministische organisatie. Er werd steun verleend aan vrouwen uit de lagere klassen en hun families. Tegenwoordig werkt NAT ook aan thema's die met het milieu te maken hebben.'

Maria is een sociaal mens. Ze is een groot liefhebber van familiefeesten, en ze heeft inmiddels vrienden over de hele wereld. Zo is ze al verschillende keren in Nederland geweest. Ze vindt het 'een betoverend land vol tradities van tolerantie en vrijheid. De architectuur is prachtig, en de mensen vrolijk en communicatief. Hoe vaak ik er ook ben, Nederland verveelt me nooit.'

Als ik Maria vraag wat ze als eerste zou willen veranderen in Brazilië, moet ze even nadenken. 'Dat is moeilijk. Ik denk dat ik iets zou willen doen aan de mentaliteit van Braziliaanse politici. In plaats van zich alleen maar te laten leiden door economische belangen, zouden ze meer kunnen kijken naar wat de natuur ons te bieden heeft.' Maria

zucht en voegt eraan toe: 'Maar ja, dat is niet eenvoudig. Over het algemeen zijn Braziliaanse politici vooral gericht op onmiddellijk resultaat. Plannen voor de lange termijn is niet hun sterkste kant.'

Wat wel langzaam aan het veranderen is, al is het heel subtiel, is de positie van vrouwen in Brazilië, zegt Maria dan. 'Beetje bij beetje zien we steeds meer vrouwen in de politiek en de economische sectoren. Dat proces mag best wat sneller gaan. Vrouwen hebben nog lang niet dezelfde mogelijkheden. Op de universiteit van Porto Alegre hadden we een vrouw als rector, maar dat is bijzonder. Over het algemeen zijn er maar weinig vrouwen die zich onderscheiden met een dergelijke baan. Er zijn wel veel vrouwen werkzaam in de sociale sector. Maar hoewel dat werk tot belangrijke stappen voorwaarts heeft geleid, bijvoorbeeld in de strijd tegen kanker of voor de rechten van straatkinderen, wordt dit werk door mannen nauwelijks op waarde geschat.'

Brazilië, dat klinkt als carnaval, samba en mooie mensen. Maria Henriquetta: 'Dat is zo. De grootste schoonheid van ons land is echter de natuur. De uitgestrekte Amazonewouden, de rivieren, de watervallen, de vogels, de planten.' Maria probeert onder woorden te brengen wat haar motiveert: 'Ik heb gewoon een enorme liefde voor de natuur. Ik ben er sterk van overtuigd dat we iets moeten doen om de totale vernietiging tegen te gaan van alles wat we van onze voorouders hebben ontvangen. We moeten deze wereld toch ook weer aan onze nakomelingen doorgeven? Laten we dat dan doen op de best mogelijke manier.'